

**Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Sušice,
U Kapličky 761, 342 01 Sušice**

Domov mládeže, Volšovská 1139, Sušice

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM DOMOVA MLÁDEŽE

**Školní vzdělávací program vychází ze zákona č. 561/2004 Sb.,
o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání.**

Schválil: Ing. Jaromír Kolář, ředitel SOŠ a SOU

1. Identifikační údaje

Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, U Kapličky 761, 342 01 Sušice II

Adresa : U Kapličky 761, 342 01 Sušice

Tel. : 376524662 – sekretariát

Tel. : 376326376 – ředitel školy

IČO : 00077615

Ředitel : Ing. Jaromír Kolář

e-mail : kolar@soosusice.cz

Domov mládeže SOŠ a SOU Sušice

Adresa : Volšovská 1139, 342 01 Sušice

Tel. : 376524802 – Domov mládeže

Tel. : 778469911 – mobil

e-mail : dmsossu@seznam.cz

Aktualizace ŠVP : 3.6.2019

Účinnost ŠVP od : 1.9.2019

2. Charakteristika domova mládeže a popis materiálních podmínek

Domov mládeže (dále jen DM) SOŠ a SOU Sušice se nachází v samostatném areálu v ulici Volovská 1139. Od SOŠ a SOU je DM vzdálen asi 20 minut chůze. Součástí areálu je školní kuchyně s jídelnou, tělocvična, venkovní víceúčelové hřiště s umělým povrchem, menší fotbalové hřiště s umělou trávou, atletická dráha se sektory na skok daleký a vrh koulí, hřiště na beachvolejbal, streetbasket. Posilovna je v objektu sportovní haly. Sportovní areál využívají žáci dle zájmu a stanoveného rozpisu.

V DM jsou k dispozici dvě patra s 11 pokoji hotelového typu s velmi pěkným vybavením. Celkem tedy 22 třílůžkových pokojů. Kapacita je 66 ubytovaných žáků.

Vybavení pokojů – 3 lůžka, 3 knihovničky s úložným prostorem, 3 noční stolky s polohovatelnou lampičkou, stůl a 3 židle. Každý pokoj má vlastní hygienické zázemí (WC, vana se sprchovou růžicí, umyvadlo). Nad vanou je k dispozici závěsné zařízení na sušení. Plocha pokojů je v souladu s vyhláškou č. 268/2009 Sb., v platném znění.

Vybavení pater - pro každé patro slouží samostatná kuchyňka s vybavením (stoly, židle, lednice, MVT, rychlovarná konvice. Na 6. patře je také el. sporák.

Ke studiu i vyplnění volného času mají ubytovaní žáci k dispozici pro každé patro klubovnu s televizí. Dále je na 6. patře počítačová studovna s připojením na internet. Po dohodě s vychovateli se lze připojit na internet pomocí wi-fi ze všech pokojů.

Stravování - součástí DM je i školní kuchyně s jídelnou zajišťující pro ubytované 5 jídel denně s možností volby obědů ze dvou druhů. Pitný režim je dodržován při každém podávání stravy.

Organizace DM -pro ubytované chlapce je vyčleněno 7. patro, pro dívky 6. patro.

Ubytovaní žáci jsou rozděleni do dvou výchovných skupin, se kterými pracují dva vychovatelé. Noční služby zajišťuje další pracovníce.

Úklid DM a jídelny zajišťují dvě uklízečky, které pečují o společné prostory v celém objektu. Údržbu a provoz zajišťuje správce DM.

Život v DM se řídí Školním řádem – Řádem Domova mládeže (Příloha č. 1). Volno-časové aktivity zajišťují vychovatelé jednak vlastní činností DM (sportovní kroužky, výtvarné kroužky, ruční práce aj.), jednak nabídkou společenských, kulturních a sportovních akcí ve městě. Vychovatelé úzce spolupracují s vyučujícími a s rodiči a dohlíží na dodržování denního režimu. Prakticky každodenní je spolupráce DM s úseky teoretické a praktické výuky školy. Cílem je okamžité a aktuální vzájemné informování, které umožňuje včas podchytit případné negativní projevy v chování i prospěchu žáka.

Personální zajištění DM:

Personální zajištění DM je doloženo v příloze č. 2 – Organizační řád školy.

Pedagogická dokumentace:

- Školní vzdělávací program
- Přihláška žáků - příloha č. 3
- Osobní list žáků - příloha č. 4
- Deník výchovné skupiny - příloha č. 5
- Měsíční plán práce - příloha č. 6
- Týdenní plán práce - příloha č. 7
- Denní záznam - příloha č. 8
- Ostatní písemná dokumentace - příloha č. 9

Ubytovací kapacita:

Celkem 66 míst ve třílůžkových pokojích.

Přijímání žáků a ukončování ubytování v DM:

Na umístění v DM není právní nárok. Přihláška do domova mládeže se podává na každý školní rok. O umístění do DM žádá zákonný zástupce nezletilého žáka, nebo zletilý žák podáním přihlášky k ubytování na adresu školy. Termín pro podání přihlášky stanoví ředitel školy. Při rozhodování o umístění se přihlíží ke vzdálenosti místa bydliště žáka, dopravní obslužnosti z místa bydliště, k jeho sociálním poměrům a zdravotnímu stavu.

Důvody k ukončení ubytování v DM:

- a) požádá-li o to písemně žák, pokud je zletilý
- b) požádá-li o to rodič, nebo zákonný zástupce žáka
- c) zákonný zástupce, nebo žák neplatí úhradu za ubytování a stravování
- d) žák přestal být žákem školy
- e) žákovi bylo povoleno přerušování studia
- f) žákovi bylo ukončeno ubytování pro porušení vnitřního řádu domova mládeže

3. Plánované cíle, formy a obsah vzdělání, časový plán, strategie:

Provoz DM se podřizuje provoznímu řádu, režimu dne a vnitřnímu řádu DM, který je zpracován podle vyhlášky MŠMT č., 108/2005 Sb., a školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních a zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním a vyšším odborném a jiném vzdělávání ve znění pozdějších předpisů. Prvořadým úkolem je zabezpečit všem žákům odpovídající studijní, stravovací a ubytovací podmínky a vytvořit jim co nejvhodnější zázemí pro studium a využití volného času. Žáci se zapojují do činností podle zájmu, přání, osobních předpokladů a potřeb zájmové a vzdělávací činnosti, která spočívá v realizaci jednotlivých kompetencí.

Vzhledem k tomu, že výchovné skupiny nejsou vždy tvořeny žáky jednoho ročníku, budeme k jednotlivým okruhům přiřazovat činnosti s různým stupněm obtížnosti či zaměřením. Vychovatelé budou svým působením rozvíjet kompetence žáků, jejich osobnost a dávat jim dostatek námětů pro samostatné a žádoucí naplňování volného času:

- a) vlastní vedení zájmových kroužků
- b) pomoc při organizování žáků
- c) vhodná nabídka akcí ve městě

Obecné cíle vzdělávání DM

- a) harmonický rozvoj osobnosti žáků
- b) podpora a rozvoj jejich učení a poznávání
- c) podpora kritického myšlení
- d) osvojení základních hodnot demokratické společnosti
- e) získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost, která komunikuje s ostatními a působí na své okolí
- f) podpora přípravy na vyučování
- g) rozvoj verbální a neverbální komunikace

- h) schopnost týmové práce
- i) výchova k smysluplnému využívání volného času (zájmová činnost, dostatek námětů pro naplňování volného času v nabídce volnočasových aktivit)

Hodnocení cílů výchovného a vzdělávacího působení

- smysluplnost (mají skutečný význam pro žáka)
- hodnotitelnost (lze poznat, zda výsledky odpovídají záměru)
- akceptovatelnost (přijatelné pro jednotlivce, skupinu a okolí)
- reálnost (jsou reálně uskutečnitelné)
- terminovatelnost (jsou proveditelné ve vymezeném čase)

Pedagogické působení a podpora žáků směřuje k tomu, aby žáci byli v DM spokojeni, cítili se bezpečně, byli úspěšní, slušní a vybavení klíčovými kompetencemi a funkční gramotností (čtenářská, mediální, informační, finanční gramotnost atd.)

Konkrétní cíle

- vytváření podmínek pro přípravu na vyučování, vedení žáků k získávání vzdělání
- vedení žáků k účelnému využívání volného času
- osvojování základních hodnot, zásad a pravidel, na nichž je založena společnost
- poznávání svých práv, ale i povinností k získávání osobní samostatnosti
- osvojování si pravidel týmové spolupráce
- osvojování si různých dovedností a návyků potřebných pro další život jak osobní, tak pracovní
- pěstování hygienických návyků
- zavádění a upevňování zdravého životního stylu

Formy výchovné činnosti v DM

- plánování a příprava výchovné činnosti
- kolektivní působení
- individuální působení
- individuální pohovory
- průběžné neformální působení
- pravidelné aktivity – studijní klid, zájmové kroužky, sportovní aktivity, internet
- příležitostné aktivity – jednorázové akce, výlety, turnaje, soutěže, besedy, kulturní akce ve městě

Metody výchovné činnosti v DM

- motivace a aktivizace žáků
- rozhovory a diskuze řízené i neřízené
- besedy, přednášky
- ankety, dotazníky
- monitorování sociálního klimatu a kultury školy a domova mládeže
- monitorování a hodnocení výsledků vzdělávání (úspěšnost žáků, zapojení do aktivit a projektů)

Klíčové kompetence

Vychovatelé vycházejí z vědomostí žáků, které se snaží rozvinout do schopností a dovedností, které jsou zapotřebí k výkonu jednotlivých činností. Vznikají tzv. klíčové kompetence jedince. Výchovná činnost vede ke snaze osvojení těchto kompetencí u žáků. Klíčové kompetence jsou univerzálně použitelné, jsou to soubory činnostně zaměřených a prakticky využitelných postupů. Ve výchově mimo vyučování, včetně domova mládeže není závazným cílem pedagogického procesu klíčové kompetence naplnit (naučit), pouze je posilovat a rozvíjet. Vzdělávání je zde založeno na zájmech jedince, na neformálním působení pedagogického pracovníka – vychovatele.

1. kompetence k učení

- Vlastní řízení studijního procesu (příprava na vyučování a všestranný rozvoj osobnosti žáka)
- dbát na zkvalitňování přípravy na vyučování (motivace ke studiu, naučit se učit, všimnout si souvislostí)
 - individuální přístup k problémovým žákům (stanovení si denních cílů, soustavná příprava, procvičování získaných vědomostí, uvědomování si pokroků)
 - odhalování příčin neúspěšnosti ve škole
 - naučit se kultivovanému projevu, vystupování na veřejnosti
 - rozvíjení kladného vztahu k budoucímu povolání
 - zvyšování efektivity samostudia

Denně-celoročně, maximální využití studijního klidu, motivační a nenásilná forma.

2. kompetence k řešení problémů

- naučit žáka odhalit problém, uvědomit si jeho následky, chtít řešit problém

Problémové studie – uměle vytvářet problémy a učit žáka čelit obtížným životním situacím.

3. komunikativní kompetence

- učit tvořivě využívat informačních zdrojů (TV, internet, knihy aj.), třídít a hodnotit získané informace, rozlišit utopii od skutečnosti, jasně formulovat věty, myšlenky, sdělení, otázky a odpovědi, umění naslouchat druhým, přiměřeně prezentovat svůj názor

Průběžně celoročně – rozhovory, besedy, návštěvy společenských akcí.

4. sociální a interpersonální kompetence

- umět stanovit správné osobní cíle, týmová práce, zdravý životní styl, iniciativa, umění se dohodnout, zvolit způsob a variantu řešení

Aktuálně po celý školní rok – diskuse, rozhovory, řešení modelových situací.

5. občanské, činnostní a pracovní kompetence

- tvorba správných cílů, zodpovědné plnění úkolů, tolerance, vstřícnost, odhadování rizik svého jednání, uvědomování si práv svých a druhých, ochrana životního prostředí, ochrana svého zdraví a zdraví jiných

Průběžně celoročně – rozhovory, diskuse, připomínky žáků a vychovatelů.

6. kompetence k trávení volného času

- umět účelně a smysluplně trávit volný čas, umět si vybrat správné zájmové cíle, rozvíjet své zájmy v organizovaných o individuálních činnostech, rozvíjet schopnost vhodného aktivního trávení volného času jako kompenzace stressových situací či jednostranné zátěže ze školního vyučování, umět odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času

Celoročně – vhodné nabídky k využití volného času.

7. kompetence pro Evropu

- být schopen vzít v úvahu zkušenost, dávat věci do souvislosti, organizovat svůj učební proces, být schopen řešit problémy, být zodpovědný za své učení, zvažovat různé zdroje dat, radit se s lidmi ve svém okolí, chápat kontinuitu minulosti a současnosti, být schopen vyrovnávat se s nejistotou, vyjadřovat slušně svůj názor, vnímat politický a ekonomický kontext ve vzdělávacích a pracovních situacích, hodnotit sociální chování související se zdravím s potřebou a prostředím, vážit si umění a literatury, rozumět, hovořit a psát více jazyky, být schopen mluvit na veřejnosti, dávat věci do souvislosti, organizovat svůj učební proces

Po celou dobu vzdělání – učit se znát, učit se jak na to, učit se žít společně, učit se být.

Strategie výchovné práce v DM

Strategie pedagogické práce je respektování požadavků pedagogiky volného času:

- ✓ požadavek pedagogického ovlivňování volného času
- ✓ požadavek vyzdvihování kladných rysů osobnosti
- ✓ požadavek pestrosti, zajímavosti a přitažlivosti
- ✓ požadavek dobrovolnosti
- ✓ požadavek přiměřenosti
- ✓ požadavek aktivity
- ✓ požadavek citlivosti a citovosti
- ✓ požadavek prostoru k seberealizaci

Obsah vzdělávání

Studijní doba a studijní klid

Vychovatelé pomáhají při přípravě na vyučování dle svého zaměření a schopnosti motivace v době osobního volna i v době studijního klidu. Sledují pravidelně prospěch a průběžnou klasifikaci žáků. Umožní žákům návštěvu konzultačních hodin u jednotlivých vyučujících i hodiny soukromého doučování. Podporují pomoc starších spolužáků mladším. Umožňují i studium po večerce na studovných jednotlivých podlaží. Žáci využívají při svém učení nejrůznější studijní materiály jak z teoretického tak z praktického vyučování, zdroje z knihovny školy, z internetu a jiných médií.

Schůzky výchovné skupiny s vychovatelem

Vychovatelé konají s žáky svých výchovných skupin pravidelné schůzky obvykle v pondělí v první den příjezdu do DM. Pokud není vychovatel přítomen potom v den následující. Vychovatel seznamuje své svěřence s plánem práce na konkrétní týden, s činnostmi a aktivitami, do kterých se mohou průběžně zapojit. Seznámí ubytované s nedostatky v úklidu, které byly při průběžné týdenní kontrole zjištěny a domluví se na jejich odstranění. V rámci výchovné skupiny se vychovatel domlouvá s žáky na pravidelných službách na kuchyňce a u hlavního vchodu do DM. Pokud se konají mimořádné akce ve škole či na DM, při kterých je potřeba pomoci, domlouvá se vychovatel se žáky na průběžných službách, výpomoci apod.

Zájmová činnost na DM

1. Volnočasové aktivity pravidelné

Vychovatelé realizují volnočasové aktivity a zajišťují činnost zájmových kroužků dle svého zaměření v době k této činnosti určené. Zájmové aktivity vedou k získávání zručnosti, dovednosti a praktických zkušeností. Všechny sportovní a zájmové aktivity přispívají k zlepšování fyzické kondice, vedou žáky k aktivnímu odpočinku, k rozvíjení pohybové kultury a pohybových dovedností, k upevňování morálněvolních vlastností a v neposlední řadě k probouzení ctížádosti a soutěživosti žáků. Nedílnou součástí sportovních aktivit je osvojování si základních pravidel jednotlivých disciplín a míčových her a též zásad poskytování první pomoci při úrazu.

2. Volnočasové aktivity příležitostné

Vychovatelé připravují a realizují volnočasové příležitostné aktivity dle celoročního výchovného plánu DM. I tyto aktivity vedou žáky k aktivnímu odpočinku, k rozvíjení pohybových dovedností, k upevňování morálněvolních vlastností, k probouzení ctížádosti a soutěživosti žáků, k prohlubování a navazování nových vzájemných přátelských vztahů mezi ubytovanými a k budování důvěry mezi ubytovanými a vychovateli.

4. Bezpečnost, ochrana zdraví a požární ochrana:

DM vyhledává, zjišťuje a zhodnocuje možná rizika vyplývající z činnosti i provozu. Vychovatelé i ostatní pedagogičtí pracovníci školy seznamují žáky s nebezpečím ohrožujícím jejich zdraví a postupy, které zvyšují jejich bezpečnost (hygienické podmínky, ochrana před úrazy, požární prevence).

Konkrétní podmínky jsou řešeny v dalších předpisech, které jsou součástí tohoto ŠVP.

Podmínky pro bezpečnost a ochranu zdraví žáků, hygienu a požární prevenci:

- seznámení žáků s Vnitřním řádem domova mládeže
- nezávadný stav objektů a zařízení a jejich údržba, pravidelná technická kontrola a revize,
- zlepšování vzdělávacího prostředí dle požadavků hygienických předpisů,
- prokazatelné seznámení žáků o možném ohrožení zdraví a bezpečnosti při všech činnostech,
- ochrana žáků před násilím, šikanou, včetně kyberšikany a zneužívání sociálních sítí k zesměšňování a napadání jiných osob, agresivitou a jinými negativními jevy,
- vytváření prostředí a vzdělávacích podmínek podporujících zdraví a zdravý životní styl (vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody),
- vhodný režim s dostatkem relaxace a pohybových aktivit dané skladbou činností,
- vhodný studijní, stravovací a pitný režim,

- bezpečným a hygienickým prostředím v prostorách DM v souladu s platnými bezpečnostními, požárními a hygienickými normami (odpovídající osvětlení, teplo, čistota, větrání, hluchost, nábytek atd.),
- prevencí žáků před úrazy,
- dostupnost prostředků první pomoci, kontaktů na lékaře, poskytování první pomoci
- kompetence vychovatelů v oblasti první pomoci

Podmínky pro psychosociální bezpečnost žáků:

- vytváření klidného prostředí a příznivého sociálního klimatu v domově mládeže – otevřenost a partnerství v komunikaci, úcta, tolerance, empatie, uznání, spolupráce a pomoc druhým žákům, sounáležitost s domovem mládeže,
- respekt k potřebám žáka a jeho osobním problémům,
- výchovná a vzdělávací činnost vycházející ze zájmů žáka, sledování všestranného rozvoje žáka a jeho prospěchu,
- věková přiměřenost a motivující hodnocení,
- respekt k individualitě žáka, jeho hodnocení v souladu s jeho individuálními možnostmi,
- ochrana žáků před rizikovým chováním, násilím, šikanou,
- spoluúčast (participace) žáků na životě domova mládeže, účast v žákovské samosprávě domova mládeže,
- budování komunity žáků na principu svobody, odpovědnosti, spravedlnosti, spolupráce a na dodržování společných pravidel,
- informovanost žáků i zákonných zástupců o činnosti domova mládeže

5. Ochrana žáků před sociálně patologickými jevy:

Ochrana žáků před sociálně patologickými jevy (drogová závislost, alkoholismus, kouření, kriminalita a delikvence) a před projevy diskriminace, nepřátelství, násilí, krádeží a šikany je zajišťována vychovateli, výchovným poradcem a školním metodikem prevence. Při přijetí žáka jsou zákonní zástupci informováni o skutečnosti, pokud by se jim dcera (syn) svěřila (svěřil) s jakýmkoliv druhem šikany, budou v zájmu jejich dítěte informovat neprodleně někoho z výše uvedených nebo vedení školy. Každá šikana se bude okamžitě řešit.

Postup při zjišťování negativního jevu:

1. Postup žáka

Žák, který by se cítil nějakým způsobem poškozován nebo omezován, má právo požádat o pomoc:

- a) vychovatele
- b) zástupce ředitele pro VMV
- c) výchovného poradce
- d) metodika školní prevence
- e) ředitele školy
- f) ostatní pedagogické pracovníky školy

2. Postup pedagogického pracovníka při podezření užití alkoholických a jiných návykových látek

Při podezření na negativní jev je každý zaměstnanec školy povinen ihned informovat svého nadřízeného pracovníka. Ten v součinnosti s výchovným poradcem a školním metodikem prevence provede základní zjištění skutečnosti, o kterých informují ředitele školy i návrhy na opatření .

Ředitel školy rozhodne o podání informací zákonným zástupcem a dalším řešení:

- a) zákonní zástupci budou okamžitě vyzváni k vyzvednutí nezletilého žáka z DM a bude s nimi projednán další postup, v případě zletilého žáka bude jednáno s ním
- b) v případě nezájmu zákonných zástupců o spolupráci a při opakovaném podezření bude škola také informovat Policii ČR, odbor sociálně-právní ochrany dětí a mládeže
- c) při agresivním chování žáka způsobeném návykovou látkou bude ihned kontaktována Policie ČR a zákonní zástupci
- d) z jednání se vždy vyhotoví písemný záznam

Ve všech případech se adekvátně využívá výchovných opatření podle školního řádu. U prokázaného rozšiřování drog je vždy projednán návrh na vyloučení žáka z DM nebo ze školy..

6. Funkce ŠVP:

Tento školní vzdělávací plán má následující funkce :

- a) inspirativní - pro vlastní výchovnou práci
- b) kontrolní - pro vnitřní evaluaci
- pro vnější evaluaci
- c) informativní – poskytuje informace žákům a jejich zákonným zástupcům

Při zpracování ŠVP byly použity materiály přístupné na internetu a materiály NIDV.

V Sušici 30. června 2019

Ing. Jaromír Kolář
ředitel školy